

Skötselplan för Rautusakara naturreservat

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2024-02-12 om bildande av Rautusakara naturreservat. Reservatet omfattas även av två Natura 2000-områden, Rautusakara med områdeskod SE-0820251 samt Torne och Kalix älvsystem med områdeskod SE-0820430. Det är därigenom en del av EU:s nätverk av skyddade områden.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Prioriterade bevarandevärden.....	2
3	Mål och åtgärder	2
3.1	Naturmiljövärden.....	2
3.2	Kulturmiljövärden.....	3
3.3	Anläggningar och information.....	3
3.4	Tillfartsvägar.....	4
6	Bilagor.....	4

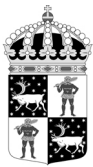
1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **Rautusakara naturreservat**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Skötseln ska även bidra till att uppnå eller bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd för ingående utpekade naturtyper och arter inom ramen för Natura 2000.

Bilaga B visar reservatets planerade anläggningar på en översiktskarta.

Nästan hela naturreservatet ägs av Naturvårdsverket (Allmänningsskogen 2:1 & Vittangi 1:15) och Statens fastighetsverk (Sevojoki 1:1). Två små privata fastigheter (Jukkasjärvi 6:1 & 18:3) finns också i området. Se Bilaga C för markägarkategorier. Större skötselåtgärder som berör annan markägare än Naturvårdsverket ska alltid föregås av samråd med markägaren. Samråd med berörd sameby ska hållas om skötselåtgärder planeras som kan påverka deras verksamhet.

2 Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är områdets vildmarkskaraktär som hyser mycket värdefulla urskogsartade barrblandskogar. Många träd är omkring 500 år gamla och bidrar till områdets skogliga kontinuitet. Den mångfald av naturliga livsmiljöer som finns i naturreservatet ger goda förutsättningar för många sällsynta och hotade arter som behöver ursprungliga och opåverkade naturmiljöer för sin överlevnad. Områdets höga friluftsvärden liksom de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000 är också skäl för bildande av reservatet.

3 Mål och åtgärder

3.1 Naturmiljövärden

Området kännetecknas av ett kuperat landskap med boreal taiga med insprängda våtmarker, bäckar och småsjöar. Skogarna har lång kontinuitet och håller genomgående hög ålder, ofta 200-300 år, och är till största del urskogsartade. Upp emot 500-åriga tallar förekommer tämligen allmänt i området och ställvis finns också gott om senvuxna granar på 350-500 år. Det nordliga läget och höjden gör att processer går mycket sakta, såväl avseende trädens tillväxt och åldrande som den döda vedens nedbrytning. Skogen är i regel gles och öppen. Naturliga processer resulterar i att död ved finns i många olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Även om skogen ofta är gles och lågproduktiv finns goda förekomster av de karakteristiska urskogsarterna knutna till urskogens strukturer som döda träd och mycket gamla träd. Omvälvande störningar i form av till exempel storm och insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens naturliga utveckling.

Brandfrekvensen i området är låg och processerna är långsamma varför reservatet domineras av skog i sena successionsstadier med relativt stabila förhållanden, gynnsamma för många krävande arter. Naturvårdsbränning är därför inte prioriterat i reservatet. Då området är stort och vidsträckt samt brandpräglat bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och befintliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör helt undvikas.

I reservatets norra delar ingår en del av Kiskamavuoma myrkomplex som inventerades under våtmarksinventeringen (VMI) då den gavs högsta naturvärdesklass. Inom ramen för reservatsbildningen har Länsstyrelsen inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets övriga våtmarker, sjöar eller vattendrag. Utifrån den kunskap vi har föreslås ingen aktiv skötsel av dessa områden.

Målsättningen är att främmande arter (t ex contortatall) som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen inte ska förekomma i reservatet. Idag finns inga uppgifter om att contortatall eller andra främmande arter finns inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden samt naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska främst ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.
- Förutsättningarna för de enligt art- och habitatdirektivet utpekade arterna och naturtyperna ska bibehållas eller om möjligt förbättras.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatet.

3.2 Kulturmiljövärden

I reservatet finns två övriga kulturhistoriska lämningar längs Rautusakarajärvis södra strand, en husgrund och en stensamling. Hänsyn ska tas i syfte att undvika eller minimera skador på lämningarna. Inför vårdåtgärder eller tillgänglighetsanpassningar som kan påverka lämningarna ska samråd hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

3.3 Anläggningar och information

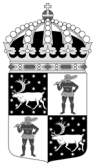
Rautusakara är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

I området saknas markerade stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte heller behövs några. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet.

Reservatet saknar iordningsställd parkeringsplats, men det finns fullt tillräckligt med parkeringsmöjligheter för personbilar i befintliga breddningar av skogsbilvägen.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Förslag på dess placering finns i Bilaga B. Det ska framgå av informationsskylten att området även ingår i Natura 2000.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt sätts upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B.

3.4 Tillfartsvägar

Följ länsväg 875 från Jukkasjärvi och sväng av mot höger vid sjön Saarijärvi. Följ denna enskilda väg i drygt 10 km till en trevägskorsning, och sväng då av mot vänster. Följ denna väg i cirka 600 m för att nå områdets södra del på vänster sida. (Bilaga A)

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras i samband med tillsyn av reservatet.

6 Bilagor

A. Översiktskarta

B. Skogliga funktionsklasser och information

C. Markägarkategorier

Länsstyrelsen
Norrbotten

Diariennr 511-8501-2011

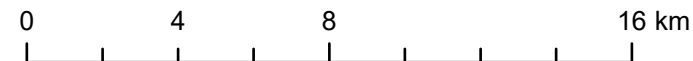
NVR ID 2001255

Bilaga A

Rautusakara naturreservat

Kiruna kommun

Skala: 1:200 000

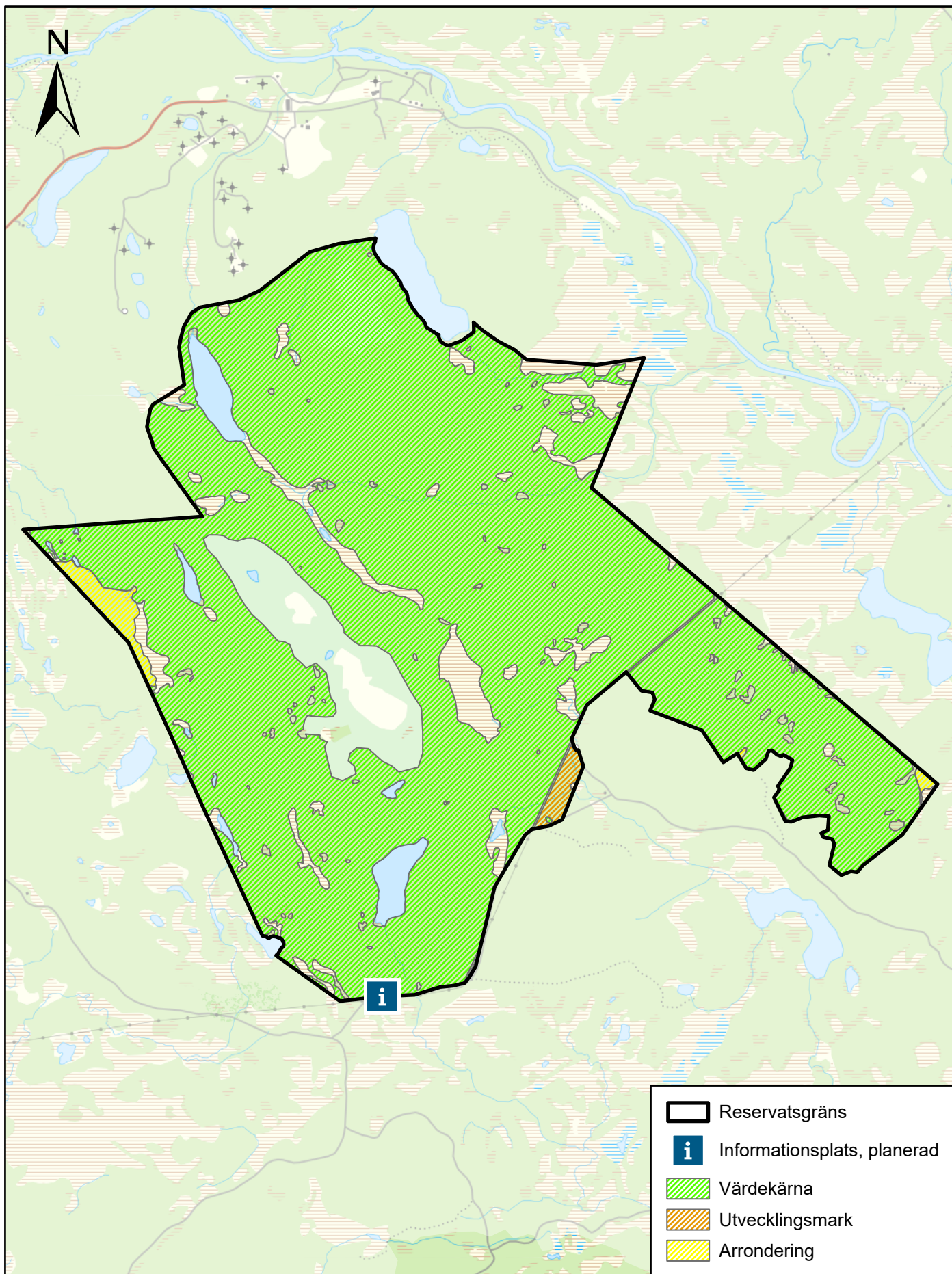
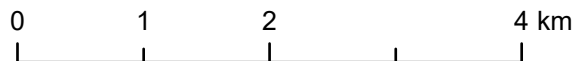

Rautusakara naturreservat

Skogliga funktionsklasser och information

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:60 000

Rautusakara naturreservat

Markägarkategorier

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:60 000

0 1 2 4 km

